



Malmö stad
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag

Sammanträdestid 2023-04-12 kl 13:00-14:30
 Plats Sessionssalen, stadshuset
 Utses att justera John Eklöf
 Protokollet omfattar §110

Underskrifter

Sekreterare
	Martin Ljungberg	
Ordförande
	Katrin Stjernfeldt	
	Jammeh	
Justerande
	John Eklöf	

Beslutande ledamöter

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) (Ordförande)
Roko Kursar (L) (Vice ordförande)
Andréas Schönström (S)
Sofia Hedén (S)
Mubarik Mohamed Abdirahman (S)
Anton Sauer (C)
Magnus Olsson (SD)
Anders Olin (SD)
Emma-Lina Johansson (V)
Anders Skans (V)
Stefana Hoti (MP)
John Eklöf (M) ersätter Helena Nanne (M) (Andre vice ordförande)
Tony Rahm (M) ersätter Håkan Fäldt (M)

Ej tjänstgörande ersättare

Amani Loubani (S)
Anders Rubin (S)
Sanna Axelsson (S)
Anders Nilsson (S)
Rickard Åhman Persson (SD)
Anders Pripp (SD)
Sadiye Altundal (V)
Janne Grönholm (MP)
Sara Wettergren (L)

Övriga närvarande

Andreas Norbrant (stadsdirektör)
Tomas Barring (chefsjurist)
Martin Ljungberg (nämndsekreterare)
Magdalena Bondeson (sektionschef)
Nicklas Sjöqvist (presschef)
Jonas Rosenkvist (avdelningschef)
Micael Nord (näringslivsdirektör)
Johanna Juhlin (HR-direktör)
Per-Erik Ebbeståhl (avdelningschef)
Anna Westerling (ekonomidirektör)
Ann Andersson (budgetchef)
Ann-Louise Eringsmark (arkivarie)
Claes Ramel (enhetschef)
Carina Nilsson (S) (kommunfullmäktiges ordförande)
Sedat Arif (S) (kommunalråd)

§ 110 Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Ny kärnkraft i Sverige - ett första steg

STK-2023-103

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har skickat promemoria Ny kärnkraft i Sverige – ett första steg på remiss med inbjudan att inkomma med synpunkter. I promemorian lämnas förslag till ändringar i miljöbalken och lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) som syftar till att möjliggöra för uppförande och drift av nya kärnkraftsreaktorer på fler platser i Sverige. Inom Malmö stad har ärendet remitterats till stadsbyggnadsnämnden, miljönämnden och tekniska nämnden som alla har inkommit med yttranden. Stadskontoret föreslår kommunstyrelsen att godkänna förslag till yttrande.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsen godkänner kommunledningens förslag till yttrande och skickar det till Klimat- och näringsdepartementet.

Beslutsgång

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) yrkar bifall till kommunledningens reviderade förslag till yttrande.

John Eklöf (M) yrkar bifall till kommunledningens reviderade förslag till yttrande.

Anders Skans (V) yrkar på följande tillägg till yttrandet:

"Kärnkraft är gårdagens energislag, vi behöver satsa allt på en hållbar energiproduktion av förnyelsebar energi. Malmö Stads egna klimatmål innebär ett åtagande om att uppnå 100% förnyelsebar och återvunnen som del av klimatomställningen. Ny kärnkraft är enligt den definitionen inte är förenbart med Malmö övergripande miljömål.

Både energikrisen och klimatomställningen kräver energilösningar som går att genomföras inom kort tid. Sådana lösningar finns redan i form av sol- och vindkraft, tillsammans med satsningar på energilagring, smart energianvändning och energieffektivisering.

Satsningar på ny kärnkraft i Sverige, där den aktuella lagändringen utgör ett första steg, kan innebära en risk för att dessa andra lösningar får stå åt sidan då vissa investeringsmedel kanaliseras till kärnkraftsutveckling. Det vore varken ekonomiskt eller miljömässigt försvarbart. En satsning på ny kärnkraft skulle dessutom kräva en mycket utförlig riskbedömning, vilket inte har gjorts. Kärnkraft är inte en ren energikälla. I hela kretsloppet från den farliga uranbrytningen till det olösliga problemet med slutförvaringen finns en mängd risker. Dessutom är kärnkraft inte fossilfritt sett över sin hela produktionskedja.

Ny kärnkraft är alltså inte i enlighet med de energilösningar som Malmö eller Sverige behöver".

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla kommunledningens reviderade förslag till yttrande.

Reservationer och särskilda yttranden

John Eklöf (M) och Tony Rahm (M) avser lämna in ett särskilt yttrande, bilaga 19.

Magnus Olsson (SD) och Anders Olin (SD) avser lämna in ett särskilt yttrande, bilaga 20.

Anders Skans (V) och Emma-Lina Johansson (V) reserverar sig mot beslutet och avser lämna in en skriftlig reservation, bilaga 21.

Roko Kursar (L) avser lämna in ett särskilt yttrande, bilaga 22.

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Stadsbyggnadsnämnden

Miljönämnden

Tekniska nämnden

Avdelningen omvärld och näringsliv, Stadskontoret

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut KSAU 230411 §164
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 230411 Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Ny kärnkraft i Sverige - ett första steg
- Kommunledningens förslag till yttrande KSAU 230411
- Förslag till yttrande KSAU 230411
- Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Ny kärnkraft i Sverige - ett första steg
- Promemoriar Ny kärnkraft i Sverige - ett första
- Tekniska nämnden beslut 230227 § 39 med Reservation (V), (M) och (SD) och Särskilt yttrande (C) och (L)
- Remissvar från tekniska nämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 230216 § 45 med Reservation (M) och (SD) och Särskilt yttrande (L), (V) och (C)
- Remissvar från stadsbyggnadsnämnden
- Miljönämnden beslut 230216 § 43 med Reservation (M), (SD) och (V) och Särskilt yttrande (MP), (S) och (L)
- Remissvar från miljönämnden



Kommunstyrelsen 2023-04-12

33. Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet – Ny kärnkraft i Sverige – ett första steg

Förslaget innebär att bestämmelsen i miljöbalken som anger att regeringen endast får tillåta en ny kärnkraftsreaktor om den ersätter en permanent avstängd reaktor och uppförs på en plats där någon av de befintliga reaktorerna är lokaliserad, ska tas bort.

Eftersom inga andra förutsättningar föreslås ändras avseende tillåtighets- och tillståndsprövningen för kärnteknisk verksamhet ser vi moderater inte något skäl till att lämna något annat än ett positivt yttrande än remissvaret. Eventuella andra placeringar än på de platser som i dag har eller har haft reaktorer för elproduktion kommer att föregås av samma miljö- och säkerhetsprövning som tidigare.

Då det tar tid att etablera ny energiproduktion genom kärnkraft och energiförsörjningsfrågan är av stor vikt för samhället i stort, och för Malmöregionen i synnerhet, är det angeläget att regeringen, samtidigt som tillåtighets- och tillståndsprövningen för kärnteknisk verksamhet förändras också fattar beslut som säkerställer att befintliga energianläggningar nyttjas och att man säkerställer upprustning av befintligt energidistributionssystem för en leveranssäker och hållbar energiförsörjning.

John Eklöf (M)

Tony Rahm (M)



Särskilt yttrande

Kommunstyrelsen

Ärendenummer: STK-2023-103

Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Ny kärnkraft i Sverige - ett första steg

Klimat- och näringslivsdepartementet har skickat promemoria Ny kärnkraft i Sverige – ett första steg på remiss med inbjudan att inkomma med synpunkter. I promemorian lämnas förslag till ändringar i miljöbalken och lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) som syftar till att möjliggöra för uppförande och drift av nya kärnkraftsreaktorer på fler platser i Sverige. Stadskontoret föreslår kommunstyrelsen att godkänna förslag till yttrande.

Vi Sverigedemokrater vill lyfta fram det faktum att Malmö stads energiförsörjning är sårbar. Exempelvis produceras endast 10 procent av den el som används lokalt. Både nyetableringar och befintliga företag påverkas också negativt av den effektbrist som stundtals råder. Det är därmed aktuellt med, framför allt, en stabil och kontinuerlig energiförsörjning för Malmö.

Yttrandet lyfter ett behov av ytterligare och mer djupgående utredningar, vilket är rimligt utifrån de faktorer som måste vägas in vid etablering av ny kärnkraft. I ett föregående förslag till yttrande lyftes kärnkraften fram som ett omöjligt alternativ. I detta yttrande har den andemeningen lyfts ur och yttrandet förhåller sig mer neutralt.

För Sverigedemokraterna Malmö

Magnus Olsson

Magnus Olsson (SD)

Anders Olin

Anders Olin (SD)

Med instämmande av

Rickard Åhman Persson

Rickard Åhman Persson (SD)

Anders Pripp

Anders Pripp (SD)

2023-04-12



Vänsterpartiet

Reservation

Kommunstyrelsen 2023-04-12: Ärende 33. Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Ny kärnkraft i Sverige - ett första steg

Vänsterpartiet yrkar på följande tillägg till yttrandet:

Kärnkraft är gårdagens energislag, vi behöver satsa allt på en hållbar energiproduktion av förnyelsebar energi. Malmö Stads egna klimatmål innebär ett åtagande om att uppnå 100% förnyelsebar och återvunnen som del av klimatomställningen. Ny kärnkraft är enligt den definitionen inte är förenbart med Malmös övergripande miljömål.

Både energikrisen och klimatomställningen kräver energilösningar som går att genomföras inom kort tid. Sådana lösningar finns redan i form av sol- och vindkraft, tillsammans med satsningar på energilagring, smart energianvändning och energieffektivisering.

Satsningar på ny kärnkraft i Sverige, där den aktuella lagändringen utgör ett första steg, kan innebära en risk för att dessa andra lösningar får stå åt sidan då vissa investeringsmedel kanaliseras till kärnkraftsutveckling. Det vore varken ekonomiskt eller miljömässigt försvarbart. En satsning på ny kärnkraft skulle dessutom kräva en mycket utförlig riskbedömning, vilket inte har gjorts. Kärnkraft är inte en ren energikälla. I hela kretsloppet från den farliga uranbrytningen till det olösliga problemet med slutförvaringen finns en mängd risker. Dessutom är kärnkraft inte fossilfritt sett över sin hela produktionskedja.

Ny kärnkraft är alltså inte i enlighet med de energilösningar som Malmö eller Sverige behöver.

Malmö 2023-04-12

Emma-Lina Johansson (V)

Anders Skans (V)

Med instämmande av

Sadiye Altundal (V)



Kommunstyrelsen 2023-04-12

Särskilt yttrande

Ärende 33. Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet – Ny kärnkraft i Sverige – ett första steg

Sverige påverkas av en orolig omvärld. Rysslands krig mot Ukraina har resulterat i elbrist och skenande elpriser. Alla samhällets aktörer är beroende av en pålitlig energiförsörjning som är tillgänglig när och där vi behöver den som mest. Malmö stad, vårt näringsliv och Malmöborna drabbas hårt av den rådande kapacitetsbristen.

Malmös målsättningar om en hållbar energimix lokalt behöver kunna samspela med Sveriges energiförsörjning, bestående av en blandning av fossilfria och förnyelsebara energikällor, så som vatten-, sol- och vindkraft samt kärnkraft.

Trots att vi inte anser Malmö vara en optimal geografisk placering för framtidens kärnkraftsetableringar tror vi starkt på behovet av kärnkraftens långsiktiga utbyggnad i Sverige.

Kärnkraftens styrka är dess planerbarhet och pålitliga leverans av fossilfri energi. Pålitligheten är avgörande för företag som vill etablera eller expandera sina verksamheter i Sverige vilket skapat tillväxt och nya arbetstillfällen. Om Sverige ska ha en hållbar energiförsörjning och produktion ser vi att kärnkraften, i kombination med sol, vind- och vattenkraft, kommer att spela en viktig roll. Liberalerna anser därför att kärnkraften, i kombination med andra fossilfria- och förnyelsebara energikällor, är avgörande för att uppnå en stabilitet i landets elförsörjning.

Malmö 2023-04-12

Roko Kursar (L)

med instämmande av Sara Wettergren (L)



Datum
2023-03-31
Vår referens
Joakim Iveroth
Strateg
joakim.iveroth@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Ny kärnkraft i Sverige - ett första steg STK-2023-103

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har skickat promemoria *Ny kärnkraft i Sverige – ett första steg* på remiss med inbjudan att inkomma med synpunkter. I promemorian lämnas förslag till ändringar i miljöbalken och lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) som syftar till att möjliggöra för uppförande och drift av nya kärnkraftsreaktorer på fler platser i Sverige. Inom Malmö stad har ärendet remitterats till stadsbyggnadsnämnden, miljönämnden och tekniska nämnden som alla har inkommit med yttranden. Stadskontoret föreslår kommunstyrelsen att godkänna förslag till yttrande.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar det till Klimat- och näringsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Promemorian Ny kärnkraft i Sverige - ett första
- Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Ny kärnkraft i Sverige - ett första steg
- Förslag till yttrande KSAU 230411
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 230411 Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Ny kärnkraft i Sverige - ett första steg
- Miljönämnden beslut 230216 § 43 med Reservation (M), (SD) och (V) och Särskilt yttrande (MP), (S) och (L)
- Remissvar från miljönämnden
- Remissvar från stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 230216 § 45 med Reservation (M) och (SD) och Särskilt yttrande (L), (V) och (C)
- Remissvar från tekniska nämnden
- Tekniska nämnden beslut 230227 § 39 med Reservation (V), (M) och (SD) och Särskilt yttrande (C) och (L)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-04-11

Kommunstyrelsen 2023-04-12

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Stadsbyggnadsnämnden

Miljönämnden

Tekniska nämnden

Ärendet

Den samhälleliga prövningen av kärnteknisk verksamhet sker idag vid tillståndsprövning enligt kärntekniklagen och vid regeringens tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. miljöbalken. Tillståndsprövsprocessen övervakas av Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM), som ansvarar för att bedöma den föreslagna anläggningens säkerhets- och miljöpåverkan. Strålsäkerhetsmyndigheten fick sommaren 2022 regeringsuppdraget att se över befintligt regelverk (miljöbalken och kärntekniklagen) med syftet att skapa goda förutsättningar att nyttja både befintlig och framtida kärnkraft. Regeringens motivering till uppdraget var kärnkraftens viktiga funktion för av svensk elproduktion och där regeringen vill säkerställa att de regelverk som styr uppförande och drift av kärnkraft är moderna och utvecklas i takt med den tekniska utvecklingen.

Regeringsuppdraget till Strålsäkerhetsmyndigheten har utmynnat i promemoria *Ny kärnkraft i Sverige – ett första steg*. Förslagen i promemoria har nu skickats ut på remiss av Klimat- och näringslivsdepartementet. Inom Malmö stad har ärendet remitterats till stadsbyggnadsnämnden, miljönämnden och tekniska nämnden.

Bakgrund

Kärnkraft som en del av Sveriges energimix har diskuterats av politiken under lång tid och där lagstiftningen vid ett flertal tillfällen har justerats för att reglera tekniken. 1980 folkomröstades det om teknikens framtida utveckling med resultatet att ingen ytterligare kärnkraftsutbyggnad skulle förekomma i Sverige utöver de tolv reaktorer som var i drift, färdiga eller under arbete. Ett förbud mot att uppföra nya kärnkraftsreaktorer beslutades 1987 reglerat i *lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet* (kärntekniklagen).

Under 1990-talet preciserades i vilken hastighet och i vilken ordning som reaktorerna skulle stängas ned men diskussioner fördes också om rimligheten med ett slutår för elproduktion från kärnkraft (vilket var satt till 2010) med tanke på svensk sysselsättning, välfärd, konkurrenskraft och miljö. De energipolitiska överläggningarna 1997 innebar att något årtal då den sista kärnkraftsreaktorn skulle tas ur drift inte skulle fastställas utan där samhällsekonomiska och miljömässiga skäl i stället skulle styra takten i omställningen och utvecklingen av energisystemet. Genom *lag (1997:1320) om kärnkraftens avveckling*, även kallad avvecklingslagen, implementerades beslutet om avvecklingen.

Ett årtionde senare beslutades att avvecklingslagen skulle upphävas och att förbudet mot nybyggnad i *lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet* skulle tas bort. Anledningen var att återigen möjliggöra för uppförande och drift av nya kärnkraftsreaktorer i Sverige, dock med vissa begränsande krav. Ändringsförslagen trädde i kraft den 1 januari 2011, bland annat genom att 17 kap. 6 a § i miljöbalken infördes som innebär att nya reaktorer endast får uppföras om de ersätter en

reaktor som tagits ur drift och om den uppförs på en plats där en kärnkraftsreaktor tidigare har varit i drift.¹

Regeringen vill nu återigen ändra i kärnkraftslagstiftningen. Denna gång är motivet ett kraftigt ökat elbehov på grund av elektrifieringen av industri och transportsektor samt utvecklingen av små modulära reaktorer (SMR). SMR har enligt regeringen gett nya förutsättningar och behov av fossilfri el till industrin och det bedöms därför som tekniskt och ekonomiskt rimligt med reaktorer på nya platser. Då detta inte är möjligt idag givet bestämmelse 17 kap. 6 a § miljöbalken föreslås nu regeländringar.

Promemorians innehåll och förslag

I promemorian lämnas förslag till ändringar i miljöbalken och lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) som syftar till att utvidga förutsättningarna för att tillåta uppförande och drift av nya kärnkraftsreaktorer. Förslaget innebär att bestämmelsen i 17 kap. 6 a § miljöbalken tas bort. Förslaget innebär att regeringen ges förutsättningar att tillåta en ny kärnkraftsreaktor som inte enbart ersätter en äldre reaktor eller som inte är avsedd att uppföras på en plats där en reaktor har varit i drift. Detta bedöms skapa en tydligare spelplan för kärnkraftsaktörer och möjliggör även för nya aktörer att bygga kärnkraftsreaktorer i Sverige. Förslagen föreslås träda ikraft 1 mars 2024.

Konsekvenser för Malmö stad

Förslaget innebär inga direkta konsekvenser för Malmö stad. Förslaget öppnar upp för företag att ansöka om tillstånd för kärnkraft på fler platser i Sverige och för regeringen att tillåta sådana kärnkraftsreaktorer. Övriga förutsättningar enligt miljöbalken och kärntekniklagen som ska tillämpas vid tillåtighets- och tillståndsprövning för kärnteknisk verksamhet, inklusive kärnkraftsreaktorer, ändras inte genom promemorians förslag. Det kommunala vetot mot kärnkraftsreaktorer, enligt bestämmelsen i 17 kap. 6 § miljöbalken, finns fortsatt kvar.

Nämndernas synpunkter

Ärendet har remitterats till stadsbyggnadsnämnden, miljönämnden och tekniska nämnden som samtliga har inkommit med yttranden. Kortfattat lyfter nämnderna bland annat följande:

- **Stadsbyggnadsnämnden** framhåller att ett kvarstående av vetorätten blir än mer nödvändig i det fall bestämmelsen 17 kap 6 a § miljöbalken tas bort. Stadsbyggnadsnämnden menar också att det angeläget att regeringen fattar beslut som säkerställer befintliga välfungerande energianläggningar samt rustar befintligt energidistributionssystem för en le-

¹ Mer specifikt anges i bestämmelsen tre förutsättningar som måste vara uppfyllda för att regeringen ska tillåta en ny kärnkraftsreaktor. Dessa är att:

1. den nya reaktorn avser att ersätta en kärnkraftsreaktor som efter den 31 maj 2005 har varit i drift för att utvinna kärnenergi.
2. kärnkraftsreaktorn som ersätts är permanent avstängd när den nya reaktorn tas i kommersiell drift.
3. den nya kärnkraftsreaktorn uppförs på en plats där en kärnkraftsreaktor efter den 31 maj 2005 har varit i drift för att utvinna kärnenergi.

veranssäker och hållbar energiförsörjning. Reservationer lämnades in mot nämndens beslut från (M) samt (SD).

- **Miljönämnden** lyfter att ny kärnkraft skulle bidra till ett mer leveranssäkrat elsystem och tillföra effekt och möjligen även bidra till mer kraftvärme. Nämnden ser det dock som tveksamt om etablering av ny kärnkraft är ekonomiskt försvarbart och där intresset från marknaden att bygga sådan produktion enligt nämnden är oklar. Nämnden lyfter vidare att det finns risk att andra energilösningar, som kan realiseras snabbare, får stå åt sidan när resurser och investeringar kanaliseras till kärnkraften. Att nya kärnkraftsreaktorer kan medföra behov av nya eller utvidgade slutförvar för både kortlivat och långlivat radioaktivt avfall lyfts även det som en konsekvens av förslaget. Sammantaget förordar nämnden att förslaget om lagändring för att möjliggöra för ny etablering av kärnkraft i Sverige bör föregås av en utredning med en miljökonsekvensbeskrivning för att synliggöra de risker och konsekvenser etableringen av kärnkraft kan medföra. Reservationer lämnades in av (M), (SD) samt (V).
- **Tekniska nämnden** lyfter att de delar regeringens uppfattning om att omställningen från fossila bränslen är mycket angelägen, men där nämnden bedömer att satsningar på ny kärnkraft i Sverige kan innebära en risk för att andra lösningar, som kan realiseras snabbare och med motsvande effekt, får stå åt sidan. Tekniska nämnden framför vidare att en ökad användning av kärnkraft innebär att mängden använt kärnbränsle och kärnavfall som behöver tas om hand ökar vilket skapar osäkerhet och åtagande för många generationer framåt. Reservationer mot nämndens beslut lämnades in av (V), (M) och (SD).

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret delar i stort stadsbyggnadsnämndens, miljönämndens och tekniska nämndens bedömning av det förslag som läggs fram i promemorian, och har utformat ett yttrande baserat på relevanta delar av nämndernas yttranden. Stadskontorets vill till detta lyfta fram två aspekter som särskilt viktiga.

Motivet till lagändringen är att, genom borttagandet av 17 kap 6 a § miljöbalken, möjliggöra för branschen att etablera små modulära kärnkraftverk på lämpliga platser i Sverige. Detta kommer med stor sannolikhet inte att kunna ske innan 2030 och regeringens förslag och tänkta nystart av elproduktion från kärnkraft hjälper således inte Sverige eller Malmö stad att nå de miljö- och klimatmål satta till detta år. Det är därför av stor vikt, vilket lyfts fram i yttrandet, att kommersiellt mogna elproduktionstekniker får rätt förutsättningar och att arbetet med detta fortsätter parallellt med kärnkraftsspåret.

En fördel med SMR är att de kan massproduceras i fabrik och förväntas därför bli billigare än konventionella kärnkraftverk. Stadskontoret vill lyfta fram det faktum att elmarknaden, enligt prognoser, kommer att präglas av alltmer billig intermittent elproduktion i takt med att sol- och vindkraft byggs ut. Då handel av el innebär att den billigaste producerade kilowattimmen köps först (och den dyraste sist) försvåras de ekonomiska förutsättningarna för planerbar elproduktion i takt med att vind och sol byggs ut. Stadskontoret anser att detta bör beaktas av regeringen i det fortsatta arbetet att förbättra spelplanen för kärnkraft (och även annan planerbar elproduktion), till exempel genom att utreda möjliga prismodeller som inkluderar fler aspekter än enbart producerad el.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör



Datum
2023-04-12

Adress
August Palms Plats 1

Diarienummer
STK-2023-103

Yttrande

Till
Klimat- och
näringslivsdepartementet

Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Ny kärnkraft i Sverige - ett första steg

KN2023/01921

Sammanfattning

Regeringens förslag innebär att bestämmelse 17 kap. 6 a § miljöbalken tas bort vilket ger regeringen möjligheten att tillåta etableringar av nya kärnkraftsreaktorer på fler platser i Sverige, något som idag begränsas i miljöbalken. Malmö stad har synpunkter på förslaget och anser att en eventuell lagändring bör föregås av en mer djuplodad analys för att bättre synliggöra möjliga risker och miljökonsekvenser som en etablering av ny kärnkraft kan medföra. Malmö stad vill också framhålla vikten av att den kommunala vetorätten enligt miljöbalken kvarstår i fråga om kärnkraftsetableringar.

Yttrande

Malmö är Sveriges snabbast växande storstad där det förväntas tillkomma 50 000 nya invånare kommande 10 år. Över hela staden pågår kraftfulla satsningar för dagens och framtidens Malmöbor och företag i form av ny infrastruktur, nya arbetsplatser och bostäder. Malmö är dessutom del av den expansiva Öresundsregionen med stor efterfrågan på etablering av nya företag. Malmö är därför i behov av leveranssäker energiförsörjning som skapar goda förutsättningar för ett konkurrenskraftigt näringsliv och rimliga energikostnader för boende och verksamma i Malmö. Malmö stads energiförsörjning är dock sårbar. Exempelvis produceras endast 10 procent av den el som används lokalt. Både nyetableringar och befintliga företag påverkas också negativt av den effektbrist som stundtals råder. Även klimatomställningen, med behov av förnybar el för elektrifiering av transporter och industriella processer, ställer krav på ökad lokal förnybar elproduktion.

Malmö stad delar regeringens uppfattning om att omställningen från fossila bränslen är mycket angelägen och att denna omställning innebär ett växande behov av elenergi. För att nå klimatmålsättningar på såväl global, nationell och lokal nivå krävs omedelbara och kraftfulla satsningar på energiproduktion som inte genererar utsläpp av växthusgaser. Malmö

stad vill därför understryka vikten av att regeringen agerar för att underlätta för utbyggnad av förnybar energiproduktion i stadens närområde. Malmö stad förordar också att regeringen genomför en grundlig utredning som inkluderar miljöaspekter samt potentiella risker innan en lagändring som regeringen förelär beslutas.

Nedan finnes Malmö stads synpunkter på regeringens förslag att ta bort bestämmelse 17 kap. 6 a § miljöbalken.

Tidsaspekten och risken för distraktion

Tekniken för små modulära reaktorer är ännu inte tillgänglig på marknaden och kommer därför med stor sannolikhet inte kunna bidra till att nå Sveriges eller Malmö stads målsättningar till 2030 vad gäller förnybar elproduktion och minskade utsläpp. För dessa mål krävs att elproduktionstekniker som kan realiseras idag, såväl som tillgänglig befintliga kapacitet, premieras. Malmö stad vill betona att utbyggnaden av tillgänglig förnybar elproduktion inte får tappa fart om regeringen riktar resurser och investeringsmedel mot ny kärnkraftsteknik och etablering av sådan i Sverige. Malmö stad ser det därför som angeläget att regeringen även fattar beslut som skapar goda förutsättningar för förnybar elproduktion, samt säkerställer befintliga välfungerande energianläggningar och rustar befintligt energidistributionssystem för en leveranssäker och hållbar energiförsörjning.

Framtidens elmarknad och kärnkraftens konkurrenskraft

I promemorian framhålls att det kan finnas fördelar, både ur ett tekniskt och ekonomiskt perspektiv, att underlätta för möjligheten att uppföra nya kärnkraftreaktorer. Malmö stad vill här lyfta att elmarknaden framöver sannolikt kommer att präglas av en allt större andel billig elproduktion från sol och vind, i takt med att dessa tekniker byggs ut. Då handel av el innebär att den billigaste producerade kilowattimmen köps först (och den dyraste sist) kommer denna utbyggnad innebära utmaningar för planerbar elproduktion på elmarknaden. Malmö stad anser att detta bör beaktas av regeringen i det fortsatta arbetet.

Kärnavfall och andra miljöaspekter

I promemorian framförs att en ökad användning av kärnkraft innebär att mängden använt kärnbränsle och kärnavfall som behöver tas om hand ökar. Malmö stad önskar ett mer djuplodat resonemang kring ansvarsfrågor, ekonomiska ersättningsfrågor, miljörisker såväl som konsekvenserna av ett ökat behov av förvaring.

Malmö stad vill lyfta fram att byggnationen av en ny reaktor, och på det ytterligare slutförvar, medför stora påfrestningar på miljön när det gäller till exempel schaktmassor, buller och transporter, precis som vid uppförandet av andra stora industrianläggningar. Det kan också påverka människors hälsa i områden där anläggningarna uppförs. Remissen belyser inte hur utvinningen av kärnbränsle, i de delar av världen där kärnbränslet utvinns, påverkar miljön.

Malmö hamn som plats för etablering

Det är inte en del i förslaget som presenteras i promemorian, men Malmö stad vill ändå lyfta fram Malmö hamn som av regeringen har lyfts fram som en möjlig placering för ny kärnkraft. I ett växande Malmö där förtätning sker allt närmre hamnområdet skulle en sådan etablering innebära stora utmaningar för Malmö stad. Det ökar sårbarhet för olika former av angrepp med förödande samhällskonsekvenser. Kärnkraft i sig kan riskera att skapa nya beroenden utifrån var uranet bryts, likt beroendet av andra resurser så som gas. Vidare vill Malmö stad framhålla att riksintresseområden för energiproduktion, så som Öresundsverket i Malmö hamn, inte ska tolkas som att en kärnkraftetablering i Malmö hamn är lämpligt eller skulle ligga i Malmö stads intresse. Utifrån ovanstående vill Malmö stad också framhålla vikten av att den kommunala vetorätten enligt miljöbalken kvarstår i fråga om kärnkraftsetableringar.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Martin Ljungberg

John Eklöf (M) och Tony Rahm (M) avser lämna in ett särskilt yttrande.

Magnus Olsson (SD) och Anders Olin (SD) avser lämna in ett särskilt yttrande.

Roko Kursar (L) avser lämna in ett särskilt yttrande.

Anders Skans (V) och Emma-Lina Johansson (V) reserverar sig mot beslutet och avser lämna in en skriftlig reservation.